

Nr 498.

Av herr **Nihlfors m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 132, med förslag till lag angående ändring i stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppdragets fullgörande, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 132 har föreslagits arvodesförbättring för riksdagsledamöterna och i samband därmed en sådan ändring av 33 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 att skattefrihet erhålles med två tredjedelar av det högre arvodet och med hälften av det lägre arvodet.

Departementschefen har i vad avser arvodesbeloppens storlek grundat sitt ståndpunktstagande på det förslag härom, som framlagts i det år 1947 avlämnade betänkandet angående riksdagens arbetsformer. Enligt detta skulle årsarvodet utgöra 9 000 kronor för riksdagsledamot med faktisk bostättning å riksdagsorten eller dess närmaste omgivning samt 12 000 kronor för år för övriga riksdagsledamöter. De sakkunniga hade emellertid samtidigt föreslagit att av det högre arvodet skulle hälften vara skattefri och av det lägre arvodet 1 000 kronor.

I sin motivering för skattefrihet för viss del av arvodesbeloppen hade de sakkunniga utgått från att arvodena skulle så avvägas, att de gävo skälig ersättning för i samband med riksdagsuppdraget förlorad inkomst samt ersättning för de under riksdagssessionerna med uppdraget förbundna extrautgifterna. I arvodesbeloppen skulle således vara inräknade både fast arvode och visst dagtraktamente. Det är helt naturligt, att de sakkunniga kommo fram till att skattefrihet borde åtnjutas för den del av arvodet, som kunde anses motsvara dagtraktamentet, och de funno, att hälften av arvodet å 12 000 kronor kunde anses utgöra dagtraktamente och alltså vara avdragsgill. Dylik skattefrihet föreligger sedan gammalt för de dagtraktamenten, som statstjänstemännen under vissa förutsättningar äga uppbära.

De sakkunniga ansågo slutligen beträffande de ledamöter, som ägde åtnjuta det föreslagna lägre arvodet å 9 000 kronor, att en mindre del därav eller 1 000 kronor, som kunde beräknas motsvara med uppdraget direkt förbundna utgifter, blev skattefri.

Med hänsyn till den levnadskostnadsfördyring, som ägt rum sedan år 1947, hade det varit helt naturligt om departementschefen föreslagit en viss höjning av de arvodesbelopp de sakkunniga för snart fyra år sedan funno skäliga. I stället har departementschefen ansett, att compensationen för levnadskostnadsstegringen borde ske så att »en någon större del av arvodena behandlas såsom icke skattepliktig inkomst». Enligt vår uppfattning kan den ökning av skattefriheten, som departementschefen förordat, icke betecknas som annat än omotiverad — allra helst i dessa tider av

stigande skattetryck. För riksdagsledamöter med det lägre arvodet skulle ju skattefriheten öka från ungefär 10 till 50 %. Genom marginals kattens storlek innebär den ökade skattefriheten å riksdagsarvodena en ojämn förmån. För en högre inkomsttagare betyder det ju mera än för den som huvudsakligen har riksdagsarvodet som sin inkomst.

Om man beräknar, att levnadskostnadsstegringen från mars 1947 fram till mars 1951 uppgår till drygt 15 %¹, synes det oss riktigare, om de av de sakkunniga föreslagna arvodesbeloppen höjdes med 15 %, vilket skulle betyda, att årsarvodena (efter viss avrundning för det lägre) beräknades till 10 380 kronor respektive 13 800 kronor eller per månad 865 kronor respektive 1 150 kronor.

Av dessa belopp skulle i enlighet med de sakkunnigas förslag 1 000 kronor respektive hälften vara skattefri såsom för traktamente.

Vid en jämförelse mellan regeringens förslag och det här ovan angivna ur synpunkten huru stor den behållna inkomsten blir efter en marginalskatt av 33,3 % på de arvodesbelopp, som äro skattebelagda, ha vi funnit, att vårt förslag icke ställer sig oförmånligare. För de riksdagsledamöter däremot, som åtnjuta det lägre arvodet, skulle vårt förslag giva något lägre behållen inkomst än regeringens. Vi anse emellertid, att denna nackdel icke är av sådan betydelse, att tvekan skulle behöva uppstå vid valet mellan vårt och regeringens förslag.

Under hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen med ändring av vad som föreslagits i proposition nr 132 måtte

1. fastställa arvodet för riksdagsmannauppsdragets fullgörande till 13 800 kronor för år, därest riksdagsmannen är bosatt å annan ort än där riksdagen hålles och bosättningsorten är så belägen att riksdagsmannen icke utan avsevärd olägenhet kan under den tid riksdagsarbetet pågår regelmässigt tillbringa nattvilan å denna ort, samt till 10 380 kronor för år i övriga fall, att utbetalas med 1 150 kronor respektive 865 kronor per månad;

2. besluta, att hälften av det högre arvodet och 1 000 kronor av det lägre skall såsom traktamentsersättning vara avdragsgill vid deklaration, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderliga ändringar i lagtexten.

Stockholm den 3 april 1951.

Folke Nihlfors.

Gösta Åqvist.

Gerda Höjer.

Joh. W. Johnsson.

Gottfr. Fröderberg.

Ruth Ager.

¹ Socialstyrelsens levnadskostnadsindex (1935 års serie utan skatter och sociala förmåner) var för mars 1947 154 och beräknas här med ledning av utvecklingen av socialstyrelsens allmänna konsumtionsprisindex bli 180 för mars 1951.